

Maršruts GPX formātā

Nr. 164 | 23 km

Maršruts

Apmet ainavisku loku, kas savieno trīs seno muižu teritoriju – Stāmerienas, Kalnamuižas un Jaunkalnamuižas, katrā no tām pietājot un apbrīnojot vērienīgo apbūvi. Izbrauc ceļus, kur reiz braukuši baroni un iepazīsti vietas, kas nu jau zaudējušas savu kādreizējo nozīmi. Arhitektūras baudīšanu lieliski papildinās brauciens gar gleznaino Stāmerienas ezeru, brīnišķīgās lauku ainavas un svaigais meža gaiss.

Maršruta gaita

Stāmerienas stacija un skatu platforma – Kalnamuiža – Vējakaļns – Priednieku skolas vieta – Saimniecība "Dzelzavieši" – Jaunkalnamuiža – Mustakrogs – Stāmerienas pils – Stāmerienas Sv. Ņevas Aleksandra pareizticīgo baznīca – "Stancmuiža"

Ceļa segums

24% asfalts, 76% grants/zemes segums

Ieteicamais laiks

Maijs – Oktobris

Garums

23 km

Ilgums

~ 3 stundas

Grūtības pakāpe

Vidējās grūtības

Sākuma punkts, beigu punkts

Stāmerienas stacija

GPS: 57.2359, 26.8830

Marķējums

Dabā nav marķēts

Sabiedriskais transports

Divas reizes dienā posmā Gulbene–Alūksne/ Alūksne–Gulbene kursē "Gulbenes – Alūksnes bānītis". Šaursliežu vilciena kustības grafiks – www.banitis.lv

Der zināt!

Atsevišķos maršruta posmos, atkarībā no meteoroloģiskiem un citiem apstākļiem, var būt slikta ceļa kvalitāte, smiltis, dubļi. Maršruts iet gar privātmājām, kur var būt nepiesieti suņi. Katrs ir atbildīgs par savu drošību maršruta veikšanas laikā.

Glābšanas dienesti: 112

Ievēro principu "Dabā ejot. Ko atnesi, to aiznes!"

Velonoma un pakalpojumi

Velosipēdu pārvadājumi, velonoma

SIA "Alirem"

Gulbene, Stāmeriena

T.: +371 26477710

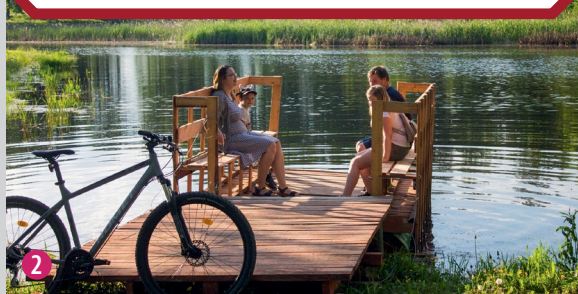
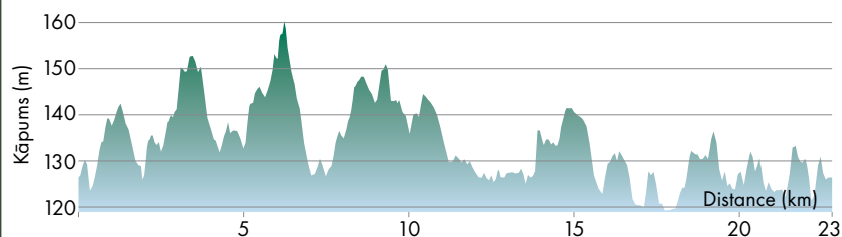

Foto: E. Podniece

Foto: E. Podniece

Foto: E. Podniece

Foto: E. Podniece

Foto: E. Podniece

Nr. 164 | 23 km

AP STĀMERIENU UN KALNAMUIŽU

- 1 Apskates objekts
- Pārtikas veikals
- Atputas vieta
- Ēdināšanas iestāde
- Naktsmājas
- Peldvieta
- Stāvvietā
- Tualete
- Bānīša pieturvietā
- Maršruts

KARTĒ IZMANTOTIE APZĪMĒJUMI

1 Stāmerienas stacija, tilts pār Ludzupīti un skatu platforma

Stacijas pasažieru ēka būvēta reizē ar Pļaviņas – Valka dzelzceļa līniju un arhitektoniski veidota 20. gs. sākumam raksturīgā stilā. Sākotnēji stacijas nosaukums bija Stāmere, bet, lai saskaņotu staciju nosaukumus ar jaunajiem vietvārdiem, 1927. gadā tā pārdēvēta par Stāmerieni. Arī Ludzupītes tilts celts reizē ar sliežu izveidi 1901./02. gadā, tā celtniecībai izmantoti olu baltumi. Blakus stacijai ir izveidota skatu platforma ar labiekārtotu piknika vietu, no kuras četrrēiz dienā vērojams Bānītis.

GPS: 57.2359, 26.8830

2 Kalnamuiža

No 1561.–1629. gadam Kalnamuižu kopā ar Alūksni pārvaldīja stārasts jeb pārvaldnieks Tizenhauzens. Pēdējie muižas īpašnieki bija Volfu dzimta. 1904. gadā pils sadzīvisku iemeslu dēļ dega, tāpēc tā tika pārbūvēta pēc arhitekta Bokslafa plāna un ieguva klasicisma stila iezīmes. No 1941. līdz 2004. gadam ēkā atradās skola. Šobrīd privatīpašums. No muižas ēkām labi saglabājusies oranžerija, vežūzis, stallis ar kučiera dzīvokli, kalpu māja.

GPS: 57.2740, 26.9291

3 Vējkalns un vējdzirnavas

Jau 17. gs. kartēs Kalnamuižā atzīmētas vējdzirnavas. 20. gs. vidū dzirnavu mehānisms pārdots, bet vējdzirnavas pārbūvētas par šķūni. Saglabājušās akmens mūra sienas. No vējdzirnavu vietas paveras plaša ainava uz kalna nogāzi un apkārtni pauguraini.

GPS: 57.2700, 26.9335

4 Gizelas jeb Priednieku skolas vieta

Barons Gastons fon Volfs dāvinājis Kalncempju pagastam piecas pūrvietas (ap 2 ha) zemes un materiālus skolas celšanai. To vešanai pagasta ļaudis sūtīti šķūtiņ, un skola uzcelta viena gada laikā (1890.–1891.). Skola nosaukta barona meitas Gizelas vārdā. Kalnamuižniekiem šis vārds lies par smalku, un viņi saukuši skolu tāpat par Jēzuli vai Jēzuleni. Latvijas Republikas laikā Gizelas skola tiek pārdēvēta par Priednieku I pakāpes pamatskolu. 1941. gadā skola pārceļas uz bijušo muižas kungu māju, bet kolhoza laikā šeit uzcelt dzīvojamo māju kolhozieku ģimenēm.

GPS: 57.2657, 26.9678

5 Saimniecība “Dzelzavieši”

Ekskursija pa daudznozaru saimniecību, apskatot lauku sētas dzīvnieku saimi un senlietu ekspozīciju. Piedāvājumā arī izjādes un pārgājieni zirga mugurā. Vasaras sezonā var relaksēties, gulot uz lāvam, zem kurām atrodas bišu stropi. Pieejama arī pirts, kubuls un piknika vieta.

T.: +371 29342831

GPS: 57.2746, 26.9658

6 Jaunkalnamuiža

Kalnamuižas baronu fon Volfu īpašums, kuru ar Kalnamuižu savienoja ozolu aleja (daļēji saglabājusies). Muižā bijusi gan klēts (mūri palikuši), gan ūdens dzirnavas. 19. gs. pēdējā ceturksnī celtā historisma stila kungu māja tika nodedzināta 1905. gada revolūcijā. Šobrīd uz kungu mājas pamatiem uzcelta jauna dzīvojamā privātmāja.

GPS: 57.2358, 26.9636

7 Mustakrogs

Krogs Kalnamuižas, Litenes muižas un Stāmerienas muižas krustcelēs. Nosaukums tulkojot no igauņu valodas – Melnais jeb Tumsais krogs. Starpkaru periodā ēkā atradās pagasta nabagmāja. Kroga ēka saglabājusies daļēji, pārbūvēta par dzīvojamo māju.

GPS: 57.2318, 26.9521

8 Stāmerienas pils

Baronu fon Volfu Stāmerienas muižas kungu māja, kuras būvniecība uzsākta 19. gs. pirmajā pusē, nodedzināta 1905. gada revolūcijā, bet 1908. gadā atjaunota historisma stilā – saskatāms ievērojams vēsturisku stilu sajaukums. Jumta un fasādes restaurācija pabeigta 2019. gadā. 20. gs. 20.–30. gados vairākkārt viesojies itāļu rakstnieks Dž.T. di Lampedūza, pēdējās Stāmerienas muižas baroneses Aleksandras fon Volfas vīrs. Pēc Otrā pasaules kara ēkā ierīkots lauksaimniecības tehnikums, vēlāk pili saimnieko ciema padomes izpildkomiteja un sovhozs “Stāmeriena”. Pils atvērta apskatei.

T.: +371 25755784

GPS: 57.2164, 26.8998

9 Stāmerienas Sv.Ēvas Aleksandra pareizticīgo baznīca

Mūra baznīcas celtniecība pabeigta 1904. gadā. Tās torņu krustus rotā kalnu kristāli, ko dāvinājuši brālī Boriss un Pauls fon Volfi. Ēka pilnībā restaurēta 2004. gadā. Baznīcas iekšējai apskatei – iepriekš piesakoties.

T.: +371 29178536

GPS: 57.2157, 26.8925

10 “Stancmuiža”

Vietvārds cēlies no vietas agrākā nosaukuma “Konstances pusmuiža”. Pusmuižas ēkas laika gaitā pārveidotas un pielāgotas vajadzībām. Vienā no ēkām atrodas izlaušanās spēles istaba (Escape room) “Xaliense”.

T.: +371 29259527

GPS: 57.2270, 26.8811